

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

8. Cilt

Ocak - Şubat 1969

80 - 81. Sayı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
8. YILA GİRERKEN	5
TEFSİR (Âl-i İmrân Sûresi, Âyet: 45-51)	8
Dr. Ali Arslan AYDIN	
HADİS (HADİS VE SÜNNET)	13
Prof. Dr. M. HAMİDULLAH	
Çeviren: Muharrem ŞEN	
HAC MÜESSESESİNİN CİHANŞÜMÜL EHEMMİYETİ	17
Eşref EDİB	
KELÂM (Peygamberlik ve Peygamberlere İmân)	21
Dr. Ali Arslan AYDIN	
İSLÂM - TÜRK MİMARİSİ	24
Dr. Fil. İhan AKÇAY	
İSLÂM BÜYÜKLERİ (İMÂM-I MÂLİK b. ENES)	26
Dr. M. Esat KILIÇER	
İSLÂM TARİHİ (MEKKE'NİN FETHİ)	29
Osman KESKİOĞLU	
İSLÂM'IN BEŞ ŞARTINDAN BİRİSİ DE HAC'DIR	34
Lâtfi ŞENTÜRK	
EDEBİ BİR HAZİNE	36
Mahir İZ	
NİÇİN MÜSLÜMAN OLDUM...	39
Çeviren: Muharrem ŞEN	
TARİHTE ŞER'İYYE VE EVKAF VEKİLLERİ (MEHMET VEHBİ EFENDİ)	41
Veli ERTAN	
BİZİM KORKUMUZ YOK	46
M. Şevki ÖZMEN	
ANA-BABAYA İYİLİK (Hutbe)	48
Dr. Süleyman ATEŞ	
İSLÂM DİNİNDE ÇEVRE SAĞLIĞI	51
İsmet SELİM	
ŞER'İYYE SİCİLLERİ ARŞİVİ	55
Nuri YEPREM	
MEDİNE YÜKSEK İLÂHİYAT OKULU	61
Hakkı MAVİŞ	
HACI HÂFİZ FAHRİ KİGİLİNİN VEFÂTI	62
Şakir DALBUDAK	

KELÂM

PEYGAMBERLİK VE PEYGAMBERLERE İMAN

Dr. Ali Arslan AYDIN

1 — “NEBÎ” VE “RESÛL” KELİMELERİNİN MÂNÂLARI:

“Nebî”, Arapça bir kelime olup, “Nebee”den türetilmiştir. Muhbir, yâni “haber verici” mânâsındadır. (Nebee, bize bildirilen fevkalâde değerde bir haber, bir tebliğ demektir.) Râğıb’a göre, bu kelime, yalnız, doğruluğunda hiç şüphe olmayan bir haber için kullanılabilir.

Bâzı dilciler, “nebî” kelimesinin, yükseltilmiş mânâsında olan “Nübüvvet” kelimesinden geldiğini ileri sürerler.

Diğer bir kısım dilciler ise, “nebî” kelimesine:

“Allah (C.C.) ile, akıl sahibi yaratıkları arasında bir elçi” veyâ, “Bize, Yüce Allâh’a âit şeyler bildiren kimse” mânâsı verirler. Nebî’nin cem’i “Enbiyâ” gelir. Peygamberler’e, ilâhî hüküm ve haberleri insanlara bildirdikleri için, “Enbiyâ” denmiştir.

Nebî’ye “Resûl” de denir. (Resûl, gönderilen kimse, haberci, elçi demektir.) Allâhu Teâlâ tarafından, insanları irşâd için gönderilmiş olduklarından, Peygamberlere “Resûl-i kirâm Mürselîn” denmiştir. Resûl’ün cem’i “Rusûl” gelir.

Dilimizde “Peygamber” denilen ilâhî elçiler, Kur’ân-ı Kerîm’de bâzan “Nebî”, bâzan “Resûl” diye anılır. Bu esâsa göre, nebî ve resûl, aynı mânâya gelen iki (müterâdif) isimdir. Peygamber’e, Allah’dan haber aldıkları için “Nebî”, aldıkları haberleri insanlara bildirdikleri için de, “Resûl” denir.

Diğer bir görüşe göre resûl kelimesi, lûgat mânâsı bakımından daha şümüllüdür. Meleklerle de, ilâhî haberler taşıdıklarından, “ilâhî haberciler” anlamına “Rusûl” denir. Bu esâsa göre, kendisine kitap ve müstakil şer’at verilenler “Resûl” diye anılır. Her resûl, nebîdir. Fakat her nebî resûl değildir.

2 — PEYGAMBERLERE İMÂN, İSLÂM’DA İMÂN ESASLARINDANDIR:

Kur’ân-ı Kerîm’de geçen birçok âyetlere ve Peygamberimiz’in Hadîslerine göre, İslâm’da imân esaslarından biri de, Allâhu Teâlâ tarafından insanları irşâd ederek onlara doğru yolu göstermek için gönderilen Peygamberlere imân etmektir. Gönderilen bütün

Peygamberlere inanmak, î mân esasları arasında mühim bir rükündür. Çünkü, nasıl ki, meleklerle inanılmazsa, ilâhî kitaplara inanmak mümkün değildir, ilâhî kitapları insanlara tebliğ etmekle mükellef olan Peygamberlere î mân edilmeden de, mukaddes kitaplara î mân etmek mümkün değildir. Bu bakımdan, Kur'ân-ı Kerîm'de, Allâhu Teâlâ'nın gönderdiği Peygamberlere î mân, onlara ve vahyedilen ilâhî kitaplara î mânla birlikte zikredilir.

Gerçek şudur ki; Peygamberlik müessesesine inanılmadan, din, yâni ilâhî emir ve yasaklar söz konusu olamaz. Çünkü Peygamberler Yüce Allâh'ın, insanları irşâd için gönderdiği birer elçi olarak, ilâhî hükümleri yalnız tebliğ etmekle kalmazlar, aynı zamanda bu hükümleri bizzat tatbik eder ve günlük hayâtımızda nasıl uygulanacağını gösterirler.

Peygamberler, herkes tarafından tâkip edilebilecek örnek insanlardır.

Peygamberler; ancak güzel birer örnek olurlarsa, insanlara tesir eder, onlara î mân aşılabilir, peşlerinden sürükleyerek hayatlarında esaslı değişiklik yaparlar. Çünkü insanları ıslâhı, ancak, yine birer insan olan Peygamberler vâsitasıyla başarılabilir.

Melekler ise, ancak Peygamberlere örnek olabilirler. Onun içindir ki, melekler insanlara değil yalnız Peygamberlere elçi olarak gönderilmiştir. Bu sebeptendir ki, Yüce Allah (meâlen):

“(Onlara) De ki: Eğer yeryüzünde yaşayıp, huzûr içinde dolaşanlar Melekler olsaydı, muhakkak ki Biz, onlara gökten melek bir peygamber indirirdik.”² buyuruyor.

İnsanların Peygamberlere ihtiyacı ve Yüce Allâh'ın her millete ayrı ayrı ve sonunda bütün milletlere hitâbeden Peygamber göndermesindeki hikmet ve menfaat ilerki bahislerde îzâh edilecektir.

Âyet-i Kerîmede geçen “Enbiyâ” kelimesi ile, daha önceki milletlere gönderilen Peygamberlerin kastedildiği anlaşılmaktadır.

Burada şu kadarını söyleyelim ki (Kur'ân-ı Kerîm'in bildirdiğine göre); Peygamberlik ve ilâhî kitaplar, Rabbimiz Cenâb-ı Hakk'ın insanlara verdiği mânevî bir hediye, bir mevhibe-i ilâhiyyedir. Yüce Allah, nasıl ki, insanlar arasında bir fark gözetmeden, her birine maddî gıdalar, türlü rızıklar ve çeşitli nîmetler vermişse, rûhî bir gıda olan Peygamberlik nîmetini de aynı esâsa göre vermiştir. Bu bakımdan Peygamberlik, Allâhu Teâlâ'nın, bütün dünyâ milletlerine eşit olarak dağıttığı ilâhî bir hediyedir. Mademki insanlar, doğru yolu bulmakta ve ilâhî hakikatları öğrenerek yapmakta Allah tarafından müeyyet ve ma'sûm olan Peygamberlere ve vahye muhtaçtırlar, o halde bütün insanların Rabbi olan Yüce Allah, elbette ki kulları arasında fark gözetmeyecek ve her millete kendi içinden seçtiği Peygamberler gönderecektir.

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de bu husus, şu âyetlerde açık olarak bildirilmektedir:

“... Hiçbir millet yoktur ki, kendi içinde (onları Allah azâbıyla) korkutan biri, (yâni bir Peygamber) gelip geçmiş olmasın.”³

“Her milletin bir Peygamberi vardır.”⁴

(1) Bakara: 177, 85; Nisâ: 136.

(2) İsrâ: 95.

(3) Fâtır: 24.

(4) Yûnus: 47. Ayrıca bkz: Nahl: 36, Rûm: 47, Zuhuruf: 6, Ra'd: 8, İbrâhim: 4, İsrâ: 15.

Yâni, her millete, doğru yolu göstermek için mutlaka bir Peygamber gönderilmiştir. Peygamberler, bu yüce vazîfeyi eksiksiz olarak yapabilecek ve kendilerine vahyolunan ilâhî hükümleri insanlara aynen tebliğ edebilecek kudret ve kabiliyette yaratılan⁵ mümtez ve sâdik kullar, ilâhî elçilerdir.

Kur'ân-ı Kerîm Müslümanlara, yalnız İslâm Peygamberi Hz. Muhammed (A.S.) e değil, dünyâ milletlerine gönderilen bütün Peygamberlere de inanmayı emretmektedir.

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de;

"Deyiniz ki: Biz Allâh'a, bizlere inzâl olunan (kitap) a, İbrâhîm'e, İsmâîl'e, İshâk'a, Ya'kûb'a ve oğullarına inzâl olunanlara, Rableri tarafından Mûsâ ve İsâ'ya verilenlere, Enbiyâ'ya verilenlere îmân ettik. Onları birbirinden ayırmayız..."⁶ buyurulmaktadır.

İşte İslâm Dîni, bütün Peygamberlere inanmayı "îmân esasları"ndan ve İslâm'ın temel prensiplerinden saymakla⁷, hiçbir dînin erişemediği nisbette şümillü olmak vasfını kazanmakta ve bütün dünyâ milletlerine hitâp etmek sûretiyle, beşeriyeti içine alan bir kardeşliğe, sulh ve sükûna dâvet etmektedir.

Bu bakımdan her Müslüman:

a) İcmâlî olarak: Başta sevgili Peygamberimiz olmak üzere, daha önce gönderilen "Bütün Peygamberlere",

b) Tafsîlî olarak da: Kur'ân-ı Kerîm'de adları zikredilen Peygamberlerin her birine inanmaları ve onlardan başka, Allâhu Teâlâ tarafından gönderilen ve adları bildirilmeyen bütün Peygamberlere toplu olarak îmân etmeleri gerekir.

3 — PEYGAMBERLERİN ADEDİ VE ADLARI:

Kur'ân-ı Kerîm'de her millete mutlaka bir Peygamber gönderildiği tasrîh edilmişse de⁸ Peygamberlerin adedi ve her birinin ismi bildirilmemiştir.

"Peygamberlerin bir kısmını bundan önce sana haber verdik, bir kısmını ise haber vermedik."⁹

Gerçi bir Hadîste Peygamberlerin adedinin 124 bin olduğu zikredilmişse de, Kur'ân-ı Kerîm'de yalnız 25 Peygamber adı geçmektedir. Bunlar:

Âdem, İdrîs, Nûh, Hûd, Sâlih, Lût, İbrâhîm, İsmâîl, İshak, Ya'kûb, Yûsuf, Şuayb, Mûsâ, Hârun, Dâvud, Süleyman, Eyyûb, Zülkiflî, Yûnus, İlyas, Elyesa', Zekeriyâ, Yahyâ, İsâ ve Muhammed (Sallâ'llâhu aleyhi ve aleyhim ecmaîn) Hazretleridir.

İslâm'a göre, insanlara gönderilen ilk Peygamber Hz. Âdem (A.S.), bütün insanlık âlemine gönderilen Peygamber ise, Hz. Muhammed (A.S.V.) dir. Hz. Muhammed, Peygamberlerin en büyüğü ve sonuncusudur. O, Peygamberler zincirinin son altın halkasıdır. Peygamberlik, onunla son bulmuştur. Ondan sonra artık Peygamber gönderilmeyecektir.

Ehl-i Sünnet'e göre, Peygamberlerin adetleri şu kadardır, diye tahdîd etmemek evlâdır. Çünkü, tahdîd edilirse, Peygamberlerin adetlerini arttırmak veya eksiltmek gibi bir hatâyâ düşmek ihtimâli vardır. Bu ise asla doğru olmaz.

(Devamı gelecek sayıda)

(5) Peygamberlerin Sıfatları bahsine bakınız.

(6) Bakara: 136.

(7) Bakara: 177, 285; Nisâ: 136.

(8) Fâtîr: 24; Yûnus, 47; İsrâ: 15.

(9) Nisâ: 164 ve Mü'min: 78.